

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МОДЕЛІ РАННЬОГО ВИЯВЛЕННЯ РАКУ ЛЕГЕНІВ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ

Зінчук А.М.¹, Зінчук О.Г.²

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Харківський базовий медичний коледж №1, м. Харків, Україна

fox-zan@mail.ru

Вступ. Онкологічні захворювання є однією з основних причин захворюваності та смертності в усьому світі – в 2012 році відбулося близько 14 мільйонів нових випадків захворювання і 8,2 мільйона випадків смерті, пов'язаних з раком.

Рак легенів став серйозною загрозою здоров'ю людства. Для України, як і для інших країн світу, ця хвороба є не тільки медичною, але й соціальною проблемою. Це пов'язано із подальшим зростанням захворюваності населення, високою частотою ураження, частою інвалідністю і підвищенням смертності хворих. Він зайняв позицію самого частого онкологічного захворювання: щорічно більше 1 мільйона мешканців планети гинуть від раку легені.

За останні п'ять років питома вага основних нозологічних форм злоякісних новоутворень у структурі смертності практично не змінилася. В якійсь мірі це говорить про те, що є відсутніми ефективні профілактичні заходи, а також не є стовідсотково ефективною система ранньої діагностики раку легенів серед населення.

Мета. Розробка заходів що сприятимуть оптимізації моделі раннього виявлення раку легенів серед населення, покращенню та зміцненню здоров'я, формуванню здорового способу життя, збільшенню здорового, соціально-активного довголіття та очікуваної тривалості життя людей.

Методика дослідження. Проведено аналіз наукових праць та результатів наукового дослідження (досліджено епідеміологічні особливості раку легенів серед дорослого населення України, якість життя хворих на рак

легенів, проведено оцінку ризиків виникнення захворювання та вивчена організація медико-санітарної допомоги хворим на рак легенів).

Основний матеріал. На підставі проведених нами досліджень, та ґрунтуючись на показниках смертності від онкологічної патології та раку легенів зокрема (в Україні смертність від раку легенів складає 56,1%). Так, на сьогоднішній день рак легенів виявляють на ранніх стадіях, але це виходить далеко не завжди, і частіше за все він є випадковою знахідкою, що і пояснює низьку п'ятирічну виживаність та високу летальність до одного року.

У зв'язку із вище викладеним в попередні роки на загальнодержавному рівні було прийнято низку нормативно-директивних актів, а саме: Закони України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (зі змінами 2012 року); положення Законів України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 07.07.2011 №3611-VI; Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», в якій загальними завданнями є реформування медичного обслуговування на рівні первинної медико-санітарної допомоги та Загальнодержавна програма «Здоров'я – 2020: український вимір»; накази МОЗ України від 01.08.2011 року №544 «Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року», від 16.09.2011 року №597 «Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року».

Вищенаведене вказує на те, що проблема ранньої діагностики онкологічних захворювань взагалі, та ранньої діагностики захворювання на рак легенів серед населення України – є частиною стратегії державної політики у сфері охорони здоров'я. На сьогоднішній день виявлення раку легенів серед дорослого населення України на пізніх стадіях, на превеликий жаль, не є рідкістю.

Оптимізація моделі проводилась з виділенням відповідної групи завдань, науковою базою якої є прогностичні показники розвитку захворювання у різних

вікових групах та встановлення чинників, що його формують: забезпечення міжсекторального підходу в організації раннього виявлення раку легенів серед населення; наукове підґрунтя розробки та впровадження програми з раннього виявлення раку легенів серед населення та формування здорового способу життя; формування розвинутої ефективної інфраструктури з популяризації здорового способу життя, мотивації до нього людей що відносяться до групи ризику стосовно розвитку захворювання на рак легенів та охорони їх здоров'я та інш. Та проводилась з позиції системного підходу. Основні її принципи це – єдність дій на всіх рівнях надання медичної допомоги з метою раннього виявлення захворювання на рак легенів та формування здорового способу життя, багаторівневий та міжсекторальний підхід до організації профілактики захворюваності та смертності, пріоритет превентивних заходів профілактики, безперервність та спадкоємність всіх вищезазначених заходів на всіх етапах та рівнях здійснення, комплексність та системність.

Оптимізована модель побудована з використанням існуючих структур системи охорони здоров'я, закладів освіти, підприємств, служб соціального захисту, засобів масової інформації, громадських організацій та рухів; удосконалених за рахунок функціонально-організаційних перебудов та нових елементів, взаємодія яких між собою надає оптимізованій моделі раннього виявлення раку легенів серед дорослого населення нових якостей.

Висновки. Запропонована оптимізована модель раннього виявлення раку легенів дозволить: отримати управлінську інформацію для досягнення ефективності охорони здоров'я; здійснювати комплексний моніторинг за проблемами здоров'я і охорони здоров'я в цілому та отримувати нерозривні медичні і соціальні дані, на підставі яких буде можливо розробити заходи по підвищенню соціальної та медичної ефективності; планувати необхідні лікувально-діагностичні заходи, що дозволить економити кошти; полегшить роботу лікарів з диспансерною групою і дозволить знизити кількість виявленої онкологічної патології у занедбаних станах; скоротити терміни лікування.